

СТРАТЕГИЈА ЗА РОДОВА ЕДНАКВОСТ НА РЕГИОНОТ ДЕЛЧЕВО, БЕРОВО И ПЕХЧЕВО ЗА ПЕРИОДОТ 2020 - 2022

финансиран од Европската унија

Проектот е

Проект:

„Со стратегија и локални акциски планови до еднакви можности за жените и мажите во општините Делчево, Берово и Пехчево“

Проектот е имплементиран од НВО „КХАМ“ Делчево

Содржината на оваа публикација е изработена со помош на Европската унија и е единствена одговорност на НВО „КХАМ“ Делчево и во никој случај не ги одразува ставовите на Европската унија

Проектот е суб-грантиран од The Kvinna till Kvinna Foundation и Организација на жените од Општина Свети Николе

СОДРЖИНА

ВОВЕД.....	3
ДО СТРАТЕГИЈА ЗА РОДОВА ЕДНАКВОСТ, ПРЕКУ ИНКЛУЗИВЕН И ПАРТИЦИПАТИВЕН ПРОЦЕС НА СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ.....	3
РОДОВАТА ЕДНАКВОСТ.....	3
ПРОЦЕСОТ НА ПОДГОТОВКА НА СТРАТЕГИЈА ЗА РОДОВА ЕДНАКВОСТ ВО РЕГИОНОТ ДЕЛЧЕВО, БЕРОВО, ПЕХЧЕВО /чекори/.....	4
1. СОЗДАВАЊЕ НА ТИМ ЗА КРЕИРАЊЕ НА СТРАТЕГИЈА ЗА РОДОВА ЕДНАКВОСТ ВО РЕГИОНОТ ДЕЛЧЕВО, БЕРОВО, ПЕХЧЕВО.....	5
2. ОРГАНИЗИРАЊЕ НА ПАРТИЦИПАТИВНИ РАБОТИЛНИЦИ.....	5
3. ПОДГОТОВКА НА ПРВ НАЦРТ.....	6
4. РЕВИЗИЈА И ФИНАЛИЗАЦИЈА НА ПРВИОТ НАЦРТ.....	6
ЗАКОНСКА ОСНОВА ЗА КРЕИРАЊЕ НА ДОКУМЕНТОВ.....	6
РОДОВАТА ЕДНАКВОСТ ВО РЕГИОНОТ ДЕЛЧЕВО, БЕРОВО, ПЕХЧЕВО /СОСТОЈБИ ВО 2019/.....	8
СТРАТЕГИЈА.....	12
• ВИЗИЈА	
• ОБЛАСТИ НА ДЕЛУВАЊЕ	
• ПРОГРАМСКИ ЦЕЛИ /Стратешки и оперативни цели по области на делување/	
• ПРОЕКТИ /Клучни мерки и активности/	
• ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ И ИНДИКАТОРИ	
МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА НА СТРАТЕГИЈАТА.....	28
ПРЕПОРАКИ ЗА ЕФЕКТИВНА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА.....	29

ВОВЕД

ДО СТРАТЕГИЈА ЗА РОДОВА ЕДНАКВОСТ, ПРЕКУ ИНКЛУЗИВЕН И ПАРТИЦИПАТИВЕН ПРОЦЕС НА СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ

Документот „Стратегија за родова еднаквост“, во регионот на кој според својата местоположба му припаѓаат општините Делчево, Берово и Пехчево, за периодот 2020 – 2022 година (во понатамошниот текст, Стратегијата за РЕ) е изработен во периодот Февруари-Април 2019 година. Притоа, беше евидентно и важно да се посочи дека во процесот активно учествува широк родово балансирана група на учесници, претставници на сите засегнати страни со стратегијата, и тоа: сите членови на Комисиите за еднакви можности од сите три општини, советници во општините, вработени во општинската администрација како и претставници на граѓанскиот сектор. Истите дадоа значителен придонес за развивање на сеопфатен и корисен стратешки документ, кој ги представува и вклучува и потребите и проблемите поврзани со родова нееднаквост во регионот, како и предлозите на засегнатите страни за превенција и надминување на истите.

Партиципативното стратешко планирање кое беше имплементирано при креирањето на овој документ, во својата основа е демократски процес за утврдување на почетните состојби и потребите на граѓаните, потоа креирање на визија, и стратегии за достигнување на посакуваната иднина на една организација или институција (во случајот општина) и претставува корисна алатка за насочување на активностите за имплементација на стратегијата и нивно претставување во форма на стратешки документ.

Со имплементацијата на Стратегијата за РЕ ќе се придонесе кон инклузија во општествените тековии еднакви можности на сите граѓани, што дополнително поволно ќе влијае и на подобрување на квалитетот на животот на граѓаните од регионот во целост.

РОДОВАТА ЕДНАКВОСТ

Како што е претставено во Националната стратегија за родова еднаквост 2013 – 2020, достапна на веб сајтот на Министерството за труд и социјална политика, родовата еднаквост односно недискриминацијата по роде базично начело, воспоставено со Уставот на државата.

Стратегија за родова еднаквост, 2020 - 2022

Уставотна Република Северна Македонија гарантира дека „граѓаните се еднакви во слободите и правата, независно од полот, расата, бојата на кожата, националното и социјалното потекло и верското уверување, имотната и општествената положба. Граѓаните се еднакви пред Уставот и законите“.

Овие уставни одредби се елаборирани и во повеќе законски акти. Така, во Законот за еднакви можности, на сеопфатен начин се третира прашањето на родовата еднаквост и заштитата од дискриминација по основа на пол. Покрај тоа, на ова прашање му се посветува внимание и во низа други закони, посебно од областа на кривичното, семејното и работното законодавство, кои ја регулираат забраната за дискриминација во одделни домени и го промовираат принципот на еднаквост.

Остварувањето на еднаквите можности на мажите и жените, овозможува еднакво учество на жените и мажите во сите области од јавниот и приватниот сектор, еднаков статус и третман

во остварувањето на нивните права, како и еднакви придобивки од остварените резултати.

Во овој контекст, работењето кон целта за постигнување на вистинска родова еднаквост и справување со постојните нееднаквости, често значи да се работи различно со жените и мажите, и да се признае дека мажите и жените имаат различни потреби и приоритети, се соочуваат со различни пречки, имаат различни аспирации и придонесуваат за развојот на различни начини.

Досегашното искуство, изразено преку конкретни достигнувања, покажува дека тековните општествени процеси насочени кон промовирање, зајакнување и спроведување на родовата еднаквост, ја налагаат потребата за еден нов стратешки пристап кон овој важен аспект на човековото живеење и во предметниот регион.

ПРОЦЕСОТ НА ПОДГОТОВКА НА СТРАТЕГИЈА ЗА РОДОВА ЕДНАКВОСТ ВО РЕГИОНОТ ДЕЛЧЕВО, БЕРОВО, ПЕХЧЕВО /чекори/

Чекор 1, СОЗДАВАЊЕ НА ТИМ ЗА КРЕИРАЊЕ НА СТРАТЕГИЈАТА

Носителот на проектот, НВО „КХАМ“ од Делчево во рамки на проектот “Со стратегија и локални акциски планови до еднакви можности за жените и мажите во општините Делчево, Берово и Пехчево“, преку тимот кој е одговорен за неговата имплементација, спроведе активности кои што беа предвидени со проектот, а беа насочени кон формирање на тим кој ќе биде активен учесник но и главен креатор како на Стратегијата, така и на Акциските планови преку кои истата ќе се имплементира. Членови на овој тим беа сите 21 член на Комисиите за еднакви можности /КЕМ/ кои се формирани во 3-те општини, проектниот тим кој што го имплементира проектот, како и други членови на КХАМ како волонтери и неколку претставници на други локални НВОи од овие општини.

Чекор 2, ОРГАНИЗИРАЊЕ НА ПАРТИЦИПАТИВНИ РАБОТИЛНИЦИ

За да се развие комплетно Стратегијата за еднакви можности на регионот Делчево, Берово и Пехчево, проектниот тим организираше две работилници.

Првата работилница беше организирана кон крајот на месец февруари 2019 година. На истата беше креирана основата за првиот нацрт на документот. Тимот за креирање на стратегијата предводен од проектниот тим и стручниот консултант беше изразено ефективен и ефикасен и успешно ги одреди првичните верзии на Визијата, Областите на делување, Приоритетите, Стратешките и Оперативните програмски цели, Клучните активности и рокови. Беше направена и СВOT /SWOT/ анализа на регионот во однос на секоја од 4-те области на делување. Иако резултатите од оваа анализа не се експлицитно представени во документот, истите се земени предвид, а дел од првичните размислувања и идеи, на основа на оваа анализа, беа изземени од страна на тимот.

На втората работилница која што беше организирана на почетокот на април 2019, тимот ја создаде основата за креирање на акциски планови за еднакви можности на мажите и

Стратегија за родова еднаквост, 2020 - 2022

жените во општините Делчево, Берово и Пехчево. Во рамки на процесот се одредија и очекуваните резултати и потенцијалните показатели на успех /индикатори/ како и Буџетот на стратегијата кои пак покрај тоа што ќе бидат претставени во Акциските планови, свое место ќе најдат и во соодветни пасуси на овој документ.

Чекор 3, ПОДГОТОВКА НА ПРВ НАЦРТ

После реализацијата на првата работилница, врз основа на резултатите од истата, стручниот консултант во соработка со менторот на КЕМ за трите општини и кој е дел од тимот на НВО „КХАМ“, го разви првиот нацрт, а работниот тим за креирање на Стратегијата и 3-те Акциски планови, му беше претставен на втората работилница

Чекор 4, РЕВИЗИЈА И ФИНАЛИЗАЦИЈА НА ПРВИОТ НАЦРТ

После првичната презентација и деталното ревидирање на првиот нацрт, Стручниот Консултант го финализираше нацртот. Истиот му беше доставен на тимот одговорен за имплементација на проектот кој понатаму е одговорен за иницирање на процес на јавна промоција, како и официјално усвојување на истиот од страна на советите на општините Делчево, Берово и Пехчево.

ЗАКОНСКА ОСНОВА ЗА КРЕИРАЊЕ НА ДОКУМЕНТОВ¹

Еднаквите можности на жените и мажите во Република Македонија се загарантирани со **Уставот** како највисок правен акт, но воедно и голем број на закони забрануваат дискриминација врз основа на пол и содржат одредби со кои се инкорпорира родовиот концепт во домашната законска регулатива. Со законските одредби нормативно се обезбедени еднаквите можности на жените и мажите во државата. Практичната имплементација на концептот на воспоставување на еднаквите можности започна уште во 1999 година, кога Република Македонија го усвои својот **прв Национален план за акција за полова рамноправност**. Истиот се однесуваше на унапредувањето на родовата рамноправност во десет стратешки области.

Следејќи ги добрите примери од европските земји и земјите во регионот во делот на родовата еднаквост, Собранието на Република Македонија во мај 2006 година го донесе **Законот за еднакви можности на жените и мажите**. Согласно со истиот, беше усвоен и **вториот Национален план за акција за родова рамноправност /НПААР/** за периодот од

¹ Текстот е минимално адаптиран и е превземен од Националната стратегија за родова еднаквост 2013 -2020

2007 до 2012 година. Изминатите години беа посветени на имплементацијата на Законот за

еднакви можности и воспоставувањето на механизмите на национално и локално ниво, со цел унапредување на еднаквите можности на жените и мажите.

Заради понатамошна хармонизација на нашето законодавство со европските стандарди и вградување на препораките на меѓународните организации, **во јануари 2012** година, беше донесен **нов Закон за еднакви можности на жените и мажите**. Со донесувањето на Законот се доуреди прашањето за воспоставувањето на еднаквите можности и еднаков третман на жените и мажите, се предвиде донесување на основни и посебни мерки за воспоставување на еднакви можности на жените и мажите, се утврдија правата и обврските на одговорните субјекти за обезбедување на еднакви можности на жените и мажите, како и постапката за утврдување на нееднаков третман на жените и мажите, односно заштита на правата во случај на утврден нееднаков третман на жените и мажите од страна на застапникот за еднакви можности на жените и мажите.

Значаен напредок во промовирањето и заштитата на еднаквите можности, преку еден покомплексен пристап кон овие прашања, дополнително се направи со донесувањето на **Законот за спречување и заштита од дискриминација** кој претставува заокружена правна рамка за заштита од дискриминација по разни основи. Законот има за цел да обезбеди мерки и активности за спречување на дискриминацијата, но воедно, воспоставува соодветни механизми и средства за правна заштита во случај на дискриминација по различни основи. Поради тоа, овој закон претставува особено значаен инструмент во справувањето со двојната и повеќекратна дискриминација со којашто особено се соочуваат жените како резултат на интерсекцијата на родот со другите идентитети.

Во контекст на економското јакнење на жените и намалување на сиромаштијата и високата стапка на невработеност на женската популација, значајни се одредбите кои се внесени во **Законот за работни односи**. Според него, жените и мажите имаат исти права и можности за пристап на пазарот на трудот и на работното место. Воведен е принципот на забрана за дискриминација при вработување, забрана за директна и индиректна дискриминација на работното место, вознемирување и сексуално вознемирување. Со овој закон се гарантираат исти услови за професионално усовршување и унапредување, како и иста плата за иста работа.

Изборниот законик како и Законот за избор на пратеници и Законот за локални избори (кои со стапувањето во сила на Изборниот законик престанаа да важат) се единствените коишто предвидуваат посебни мерки за застапеност на обата пола на кандидатските листи

Стратегија за родова еднаквост, 2020 - 2022

за пратеници и советници во локалната самоуправа. Изборниот законик не предвидува квоти за избор на градоначалници или посебни мерки за овозможување на рамноправно учество на жените и мажите во извршната власт.

РОДОВАТА ЕДНАКВОСТ ВО РЕГИОНОТ ДЕЛЧЕВО, БЕРОВО, ПЕХЧЕВО /СОСТОЈБИ ВО 2019/

Според проценката на населението² на ДЗС од 30.6.2011 година, Република Македонија има 2 058 539 жители, а процентуалното учество на жените и на мажите во вкупното население е подеднакво, односно 49,9% се жени, додека пак 50,1% се мажи.

Основните податоци на државно ниво укажуваат на поместувања во позитивна насока во областа на родовата еднаквост и еднаквите можности на жените и мажите, но сепак остануваат значителен број напредизвици кога ќе се земат предвид фактите дека вклученоста на женските и машките деца во основното образование е 48% наспрема 52%, во средното вклученоста на женските деца е 48.23% наспроти 51.77% машки и процентот на дипломирани студенти на терциерно ниво е 43.8% машки наспроти 56.2% женски.

Според официјалниот попис на населението во Република Македонија спроведен во 2002 година во регионот Делчево, Берово и Пехчево вкупниот број на население изнесувал 36693 од кои 18 .185 или 48,4% жени и 18.778 или 51,6% мажи. Реално е да се констатира дека официјалните податоци од овој попис се застарени и реалниот моментален демографски статус на регионот во поголем или помал процент секако се разликува.

Во последните 5 години е забележителен и евидентен тренд на депопулација на регионот поради економска миграција на населението најчесто во Италија, но и други држави во Европа и пошироко. Иако изостануваат и на подготвувачите на документов не им беа достапни официјални податоци за тоа колку граѓани /мажи и жени/ се одселиле, во јавноста постои уверување дека овој број е голем и истото претставува еден од најголемите предизвици на овој регион.

Краторите на документов применувајќи ги методите: истражување со примена на анкета, собирање и анализа на постоечки локални официјални документи како и опсервација, констатираа состојби во регионот Делчево, Берово и Пехчево релевантни за приоритетните

²Дел од податоците изнесени на оваа страница од документов се превземени од Националната стратегија за родова еднаквост 2013 -2020

Стратегија за родова еднаквост, 2020 - 2022

области кон кои сите локални актери и фактори ќе ги насочат своите активности за да се унапредат и создаваат еднакви можности и да се обезбедат услови за родова рамноправност.

Жените од регионот активно партиципираат во политичките партии, најчесто во најголемите партии на национално ниво, /ВМРО ДПМНЕ и СДСМ/ но и во други помали партии.

Локалните лидери на овие партии се мажи.

Во општинските совети бројот на советници во однос на советнички е 2/3 наспроти 1/3.

Се наметнува заклучокот дека е потребно да се зголеми интензитетот на делување на сите локални актери и фактори за да се обезбеди фактичка и реална родова рамноправност во сферата на политичко анагажирање и делување на жените и истите да имаат можност за поинтензивно вклучување во креирањето и имплементација на политичките платформи и програми на партиите, а во насока на обезбедување на можности за квалитетен живот и подобар стандард на граѓаните.

Состојбите во однос на учеството на жените од регионот во раководните структури на локалните јавни институции и јавни претпријатија, од аспект на родовата еднаквост, се поповолни.

Во сите образовни институции, се забележува значително учество на жените во управните органи и тела на истите. Според краторите на документов ова најверојатно се должи на фактот дека и помеѓу вработениот наставен кадар жените се доминантно застапени. Овде соодносот се движи од околу 1/3 застапеност на мажите и 2/3 застапеност на жените.

Кај јавните претпријатија пак имаме состојби кои укажуваат на потребата од делување во однос на обезбедување на рамноправност и континуиран баланс од аспект на родова еднаквост. Таков е примерот со Пехчево.

Во Берово и Делчево пак моментално состојбите се на задоволително ниво, но креаторите на документов сметаат дека треба да се продолжи со работата за афирмација на добрите резултати и практики од вклученоста на жените во раководните структури за да се обезбеди континуитет во имплементацијата на родово балансиран афирмативни локални политики кои обезбедуваат квалитетен живот и подобар стандард на граѓаните.

Насилството врз жените, значи секој акт на родово базирано насилство кое резултира со, или е веројатно да резултира со физичка, сексуална или психолошка штета или страдање на жените, вклучувајќи и закани за такви акти, принуда или своеволно лишувања од слобода, без разлика дали се случуваат во јавниот или приватниот живот.

Стратегија за родова еднаквост, 2020 - 2022

Од податоците достапни до креаторите на документов во кои што се вбројуваат представници на КЕМ, вработени во локални јавни и државни институции како и представници на граѓанските организации, евидентно е зголемен бројот на пријави на родово базирано, пред се семејно насилство. Според креаторите на документов овој феномен е резултат на подобрувањето на законската регулатива но и на делувањето на НВО

и повеќето информативни кампањи кои во претходниот период биле имплементирани во регионот.

Иако бројот на официјални пријави за мобинг како на државно ниво, така и на ниво на регионот Делчево, Берово и Пехчево е незначителен, сепак постојат неофицијални индиции за постоење на истиот кај текстилни работнички вработени во текстилни конфекции, но и други деловни субјекти.

Претходните констатации укажуваат на потребата од организирано делување на сите локални актери и фактори во насока на превенција и целосна елиминација на родово базираното насилство во регионот Делчево, Берово и Пехчево.

Како што е констатирано во националната стратегија за родова еднаквост, економското јакнење претставува еден од најзначајните фактори и цел во постигнувањето на родовата еднаквост, која во себе содржи повеќе елементи насочени кон: елиминација на разните форми на дискриминација, промовирање на повеќе и подобри работни места за жените, во смисла на број на вработени и квалитет на вработувањето и на крај, намалувањето на феминизацијата на сиромаштијата.

Во изминативе години е направено позитивно поместување во поглед на воведување на родова перспектива во политиките и стратегиите на пазарот на трудот.

Напредокот во законското дефинирање на забраната на дискриминацијата врз основа на пол при вработувањето и на работното место дава резултати.

Во реалниот сектор, жените во регионот се во континуитет со помала стапка на вработеност од мажите.

Руралните средини во регионот се уште се соочуваат со висока стапка на невработеност, несигурни и ниски приходи. Во стапката на активност кај населението над 15 години според типот на местото на живеење, се гледаат разлики кои укажуваат на многу ниската стапка на активност на жената од руралната средина и големите разлики во однос на стапките на активност на жена – маж од рурална средина, како и жена – жена во споредба рурална-урбана средина.

Стратегија за родова еднаквост, 2020 - 2022

Покрај ова, карактеристика на регионот е дека многу мал и незначителен број на жени од руралните средини од регионот се имаат пријавено како носители на семеен земјоделски бизнис.

Родовиот јаз во стапките на активност и вработеност, пониското учество на жените на позициите на одлучување и моќ, остануваат предизвици кои ќе бидат земени во предвид како приоритетни во периодот кој следи, со цел унапредување на родовата еднаквост во општественото и економското живеење.

Може да се заклучи дека има поместувања во однос на стапката на вработеност на жената, но тоа не е доволно, а особено на ранливи категории жени, што претставува уште поспецифична цел и потреба.

До сега се спроведени само неколку проекти од областа на пазарот на трудот и еднаквите можности во насока на поддршка, односпоттикнување на женското претприемништво во етнички маргинализираните заедници.

Во насока на подобрување, унапредување и зајакнување на економскиот статус на жените, како и правење увид во состојбата, се забележува потреба од официјални истражувања за состојбата со родовите прашања и пазарот на труд, увид во степенот и видовите дискриминација, сексуалното вознемирување, родовиот јаз во платите, можностите за скратено работно време како мерка за пристап кон пазарот на труд и балансирање на приватниот и јавниот живот и воведувањето на родителското отсуство.

Непостоењето на истражувања води кон непознавање на системската дискриминација на жената на пазарот на трудот.

Родовата рамноправност и зајакнувањето на жените за нивно рамноправно вклучување и партиципација како при одлучувањето така и при имплементацијата на национални и локални стратегии и програми, преставува една од фундаменталните основи на демократијата и општествениот поредок.

Еднаквото учество на жените во процесите на одлучување во јавниот и политичкиот живот, е од витално значење за демократијата на секоја земја. Напорите на Република Северна Македонија во изминатите години за поголемо вклучување на жените, покажуваат позитивни достигнувања и во регионот Делчево, Берово и Пехчево. Сепак, креаторите на документов посочуваат дека се уште има потреба, но и простор да се работи на тоа прашање.

Иако се формирани и нивната работа веќе почнува да дава резултати, Комисиите за еднакви можности /КЕМ/ во општините Делчево, Берово и Пехчево сепак чувствуваат потреба од поорганизиран и планиран развој и унапредување во однос на нивен институционален развој и организациско јакнење.

Стратегија за родова еднаквост, 2020 - 2022

Користењето на буџетски средства од општините за делување на овие комисији претпоставува и иницира потреба од подготовка и усогласување на конкретни правила односно правилници за нивно делување.

Покрај ова, постои и реална потреба за подготовка на годишни програми за делување на ниво на секоја од трите општини со кои ќе се овозможи ефективно и ефикасно делување и постигнување на промени и унапредување во однос на создавање на баланс во однос на еднаквите можности во секоја од општините Делчево, Берово и Пехчево.

СТРАТЕГИЈА

ВИЗИЈА

„Жените од Делчево, Берово и Пехчево се активно вклучени во општествените текови и даваат свој придонес при креирање и спроведување на локални политики“

ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ НА ДЕЛУВАЊЕ

1. Човекови права и родова еднаквост во рамки на под-областите а) политика, б) родово базирано насилство и в) економија;
2. Партиципација во креирање и имплементација на локални и јавни политики;
3. Едукација на населението за родовата еднаквост и еднаквите можности на мажите и жените;
4. Институционален развој и организациско јакнење на Комисиите за еднакви можности во општините Делчево, Берово и Пехчево;

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ

Област 1: Човекови права и родова еднаквост во рамки на под-областите а) политика, б) родово базирано насилство и в) економија;

1. Зголемено учество на жените во Советите и комисиите на општините, во управните

Стратегија за родова еднаквост, 2020 - 2022

одбори и извршните раководни позиции на локалните институции;

2. Зголемување на довербата кај граѓаните во надлежните институции во однос на родово базирано насилство;
3. Економско јакнење и повисок степен на искористување на економските права и можности на жените од општините Делчево, Берово и Пехчево;

Област 2: Партиципација во креирање и имплементација на локални и јавни политики

4. Активација на локалните административни единици (месни и урбани заедници) заради создавање на услови за учество на жените од маргинализираните групи и руралните средини во процеси за креирање и имплементирање на локални јавни политики.

Област 3: Едукација на населението за родовата еднаквост и еднаквите можности на мажите и жените

5. Родова сензибилизација на наставниот кадар од општинските основни и средни училишта заради личен пример и индиректна едукација на учениците
6. Родова сензибилизација на сопствениците и оперативните менаџери од приватните мали и средни претпријатија од Делчево, Берово и Пехчево

Област 4: Институционален развој и организациско јакнење на Комисиите за еднакви можности во општините Делчево, Берово и Пехчево

7. Функционалност на Комисиите за еднакви можности од Делчево, Берово и Пехчево

ПРОГРАМСКИ ЦЕЛИ /Стратешки и оперативни цели/

СТРАТЕШКА ЦЕЛ1: *Да се зголеми бројот на жени на одговорни функции /сектори и одделенија/ во општинската администрација така и во, комисиите, правните и надзорните органи во локалните институции, за 10% до крајот на 2022 во однос состојбите во 2018 година.*

Оперативна цел 1.1: Зголемен број за 10% на жени советнички, членки на комисији, управни и надзорни органи во локални институции до крајот на 2022 година преку имплементација на едукативни работилници за родово сензибилизирање на раководните структури на политичките партии.

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 2: *Да се зголеми довербата на граѓаните во институциите во однос на превенцијата и заштитата од родово базирано насилство до крајот на 2022 година.*

Оперативна цел 2.1: Најмалку 10% од вработените кадри во локалните институции да бидат едуцирани за навремено препознавање и соодветна реакција на формите на родово базирано насилство во општините Делчево, Берово и Пехчево на годишно ниво, до крајот на 2022.

Оперативна цел 2.2: Вклучени најмалку 100 жени на годишно ниво во едукативни настани и активности /трибини, едукативни работилници/ за запознавање со заштитните механизми што ги нуди домашното законодавство за превенција и заштита од родово базирано насилство.

Оперативна цел 2.3 Иницијатива за отворање на регионален шелтер центар за жртви од родово базирано насилство до крајот на 2022 година.

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 3: *Економско јакнење на жените од општините Делчево, Берово и Пехчево со намалување на стапката на невработеност кај жените за 10% до крајот на 2021 година преку поголемо искористување на правата и можностите што ги нудат надлежните институции (АППРМ)*

Оперативна цел 3.1 Вклучување и информирање за можностите на најмалку 50% од бројот на невработени жени од општините Делчево, Берово и Пехчево во програмите и мерките на АВРМ до крајот на 2021 година.

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 4: *Активирање на најмалку 2/3 од локалните административни единици (месни и урбани заедници) во Делчево, Берово и Пехчево до крајот на 2022, заради создавање на услови за учество на жените од маргинализираните групи и руралните средини во процеси за креирање и имплементирање на локални јавни политики.*

Оперативна цел 4.1 Поттикнување на активните урбани заедници во општините Делчево, Берово и Пехчево во создавање услови за едукација на 20% од жените од маргинализираните групи за нивно активно вклучување во процесите на креирање и имплементирање на локални јавни политики, во периодот март - јунисекоја година, до крајот на 2022.

Оперативна цел 4.2 Поттикнување на активните месни заедници во општините Делчево, Берово и Пехчево во зимскиот период од 2020 до 2022 година во создавање на услови за едукација на најмалку 40% од жените во руралните средини во активно вклучување во процесите на креирање и имплементирање на локални јавни политики.

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 5: *Родова сензибилизација на најмалку 2/3 од наставниот кадар од општинските основни и средни училишта во општините Делчево, Берово и Пехчево, заради личен пример и индиректна едукација на учениците во однос на родовата еднаквост и еднаквите можности во периодот 2020 – 2022г.*

Оперативна цел 5.1 Да се креира програма за родова сензибилизација преку едукација на наставниот кадар од општинските основни и средни училишта во општините Делчево, Берово и Пехчево до крајот на 2020 година.

Оперативна цел 5.2 Да се организираат најмалку 2 едукативни настана за родова еднаквост за најмалку 50 лица од ООУ и ОСУ на годишно ниво во период од 2020 - 2022 година.

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 6: *Родова сензибилизација на дел од сопствениците и оперативните менаџери од приватните мали и средни предпријатија во општините Делчево, Берово и Пехчево во однос на подобрување на состојбите поврзани со родовата еднаквост и еднаквите можности во бизнис секторот во периодот 2020 – 2022г.*

Оперативна цел 6.1 Да се креира програма за родова сензибилизација преку едукација на сензибилизација на дел од сопствениците и оперативните менаџери од приватните мали и средни предпријатија од Делчево, Берово и Пехчево до крајот на 2022.

Оперативна цел 6.2 Да се организираат најмалку 2 едукативни настана за родова еднаквост за најмалку 30% од сопствениците и оперативните менаџери од приватните мали и средни претпријатија од Делчево, Берово и Пехчево, на годишно ниво, во период од 2020 - 2022 година.

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 7: *Подготовка на стратешки и оперативни програми, правила и процедури, како основа за работа на КЕМ во општините Делчево, Берово и Пехчево до крајот на 2019г.*

Оперативна цел 7.1 Изработен деловник за работа на КЕМ од општините Делчево, Берово и Пехчево до крајот на 2019 година.

Оперативна цел 7.2 Иницијатива за усвојување на Деловникот за работа на КЕМ на општините Делчево, Берово и Пехчево и инкорпорирање на Деловникот за работа на КЕМ во Статутот на општините, а најдоцна до Мај 2020 г.

Оперативна цел 7.3 Изработени годишни програми на КЕМ за општините Делчево, Берово и Пехчево врз основа на постоечките документи, до крајот на јануарисекоја година, во периодот 2020 - 2022г.

Оперативна цел 7.4 Иницијатива за усвојување на годишните оперативни програми на КЕМ за општините Делчево, Берово и Пехчево до Советот на општините, најдоцна до јануари секоја година, во периодот 2020 - 2022г.

КЛУЧНИ МЕРКИ И АКТИВНОСТИ /ПРОЕКТИ/

ПРОЕКТ	Клучни активности во рамки на проектот	Период на имплементација
1. Жените и мажите, пропорционално застапени - рамноправни партнери во Советите и комисиите на општините, во управните одбори и извршните раководни позиции на локалните институции во периодот 2020 -2022	<ul style="list-style-type: none">• Изработка на план за спроведување на едукативни работилници• Организирање на едукативни работилници за раководните структури на партиите.• Годишна презентација на релевантни наоди и параметри во однос на учеството на жените во Советите и комисиите на општините, во управните одбори и извршните раководни позиции на локалните институции во Делчево, Берово и Пехчево	2020 -2022
2. Едукација на вработените во локалните институции за навремено препознавање на формите на родово базирано насилство во општините Делчево, Берово и Пехчево во	<ul style="list-style-type: none">• Спроведување на истражување утврдување на компетентноста за препознавање на родово базирано насилство на кадрите од надлежните институции во Делчево, Берово и	2020 -2022

Стратегија за родова еднаквост, 2020 - 2022

периодот 2020 -2022	<p>Пехчево</p> <ul style="list-style-type: none">• Подготовка на план за спроведување на едукација за кадрите од надлежните институции• Избор место на одржување,• Техничка помош,• Избор на едукатор• Спроведување на едукација /трибини, работилници/	
3. Едуцирани и силни - Вклучување на 100 жени од регионот на годишно ниво во едукативно едукативни форми за промоција на заштитните механизми што ги нуди домашното законодавство за против родово базирано насилство.	<ul style="list-style-type: none">• Спроведување на истражување за жртви од родово базирано насилство преку прибирање на податоци од Центар за социјална работа, образовните институции, НВО-и и други надлежни институции• Изработка на план за едукација (ЦСР, образовни институции- стручни служби, здравствени домови)• Организирање на едукација со маргинализирани групи , жени од рурални средини, ученици, образовни институции /трибини, едукативни работилници /	2020 2021 2021 -2022
4. Кампања за отворање на регионален shelтер центар за жртви на семејно насилство до крајот на 2022	<ul style="list-style-type: none">• Истражување за бројот на жртви од родово базирано насилство од активност• Информирање на надлежните лица кои треба да ја потпишаат иницијативата• Подготовка на елаборат за заживување на shelтер центар во регионот• Доставување на иницијативата и елаборатот до 3-те ЕЛС и МТСП	2021
5. Информативно-едукативна кампања за промоција на можностите за економска независност и зајакнување на жените преку намалување на стапката на невработеност кај жените за поголемо искористување на правата и можностите што ги нудат надлежните институции	<ul style="list-style-type: none">• Изработка на план за информативни работилници• Организирање на трибини со претставници на АВРМ, АППРМ за нивно вклучување во информативните работилници• Организирање и спроведување на информативните работилници (посебно за мерки за вработување, посебно за програми за дообразование, преквалификација и доквалификација)• Организирање на информативни настани за медиуми и јавноста	2020

Стратегија за родова еднаквост, 2020 - 2022

<p>6. Активни урбани заедници во регионот Делчево, Берово и Пехчево, носители на социјалната инклузија на жените во креирањето и имплементацијата на локални јавни политики</p>	<ul style="list-style-type: none">• Медиумска промоција• Редовни тримесечни информативно-едукативни настани• Формирање на листи на жени• Подготовка и дистрибуција на печатени и електронски информации за актуелни процеси за креирање, имплементација и мониторинг на тековни локални настани, проекти, и политики• Подготовка и промоција на годишен извештај за вклученост на жените во регионот	2020 -2022
<p>7. Активни рурални заедници во регионот Делчево, Берово и Пехчево, носители на социјалната инклузија на жените во креирањето и имплементацијата на локални јавни политики</p>	<ul style="list-style-type: none">• Редовни тримесечни информативно-едукативни настани• Формирање на листи на жени• Подготовка и дистрибуција на печатени и електронски информации за актуелни процеси за креирање, имплементација и мониторинг на тековни локални настани, проекти, и политики• Подготовка и промоција на годишен извештај за вклученост на жените во регионот	2020 -2022
<p>8. Со едукација до родова сензибилизација на наставниот кадар од општинските основни и средни училишта од регионот заради давање на личен пример и индиректна едукација на учениците</p>	<ul style="list-style-type: none">• Подготовка на план за едукација• Обезбедување на консултанти/едукатори• Организирање на најмалку 2 едукативни настани во основните и средните училиштато секој град, на годишно ниво, во предметниот период	2020 - 2022
<p>9. Со едукација до родова сензибилизација на дел од сопствениците и оперативните менаџери од приватните мали и средни предпријатија од Делчево, Берово и Пехчево</p>	<ul style="list-style-type: none">• Подготовка на план за едукација• Обезбедување на консултанти/едукатори• Организирање на најмалку 2 едукативни настани за сопствениците и оперативните менаџери од приватните мали и средни предпријатија во секој град, на годишно ниво во предметниот период	2020 - 2022

Стратегија за родова еднаквост, 2020 - 2022

<p>10. Изработка на Деловници и Годишни програми за работа на КЕМ од Делчево, Берово и Пехчево за 2020 до крајот на јануари 2020</p>	<ul style="list-style-type: none">• Анализа на постоечките документи и законска регулатива• Работилница за изготвување на нацрт - Деловник за работа на КЕМ за секоја општина• Техничка помош од општинската администрација за финализирање на нацрт - Деловникот за работа на КЕМ од трите општини• Работилница за изработка на нацрт годишна оперативна програма на КЕМ за општините Делчево, Берово и Пехчево• Техничка помош од општинската администрација за финализирање на годишната оперативна програма на КЕМ за општините Делчево, Берово и Пехчево• Креирање на пропратен документ за иницијатива до советниците на општините Делчево, Берово и Пехчево за усвојување на годишната оперативна програма на КЕМ• Лобирање кај претседателот на Советот за ставање на точка на дневен ред• Лобирање кај советниците за усвојување на годишните оперативни програми во трите општини	<p>2020</p>
---	--	-------------

Стратегија за родова еднаквост, 2020 - 2022

<p>11. Изработка на Годишна програма за работа на КЕМ од Делчево, Берово и Пехчево за 2021 до крајот на јануари 2021</p>	<ul style="list-style-type: none">• Работилница за изработка на нацрт годишна оперативна програма на КЕМ за општините Делчево, Берово и Пехчево за 2021• Техничка помош од општинската администрација за финализирање на годишната оперативна програма на КЕМ за општините Делчево, Берово и Пехчево• Креирање на пропратен документ за иницијатива до советниците на општините Делчево, Берово и Пехчево за усвојување на годишната оперативна програма на КЕМ• Лобирање кај претседателот на Советот за ставање на точка на дневен ред• Лобирање кај советниците за усвојување на годишните оперативни програми во трите општини	
<p>12. Изработка на Годишна програма за работа на КЕМ од Делчево, Берово и Пехчево за 2022 до крајот на јануари 2022</p>	<ul style="list-style-type: none">• Работилница за изработка на нацрт годишна оперативна програма на КЕМ за општините Делчево, Берово и Пехчево за 2022• Техничка помош од општинската администрација за финализирање на годишната оперативна програма на КЕМ за општините Делчево, Берово и Пехчево• Креирање на пропратен документ за иницијатива до советниците на општините Делчево, Берово и Пехчево за усвојување на годишната оперативна програма на КЕМ• Лобирање кај претседателот на Советот за ставање на точка на дневен ред <p>Лобирање кај советниците за усвојување на годишните оперативни програми во трите општини</p>	

ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ И ИНДИКАТОРИ

ПРОЕКТ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ	ИНДИКАТОРИ
1. Жените и мажите, пропорционално застапени - рамноправни партнери во Советите и комисиите на општините, во управните одбори и извршните раководни позиции на локалните институции во периодот 2020 -2022	1.1 Изработен план за спроведување на едукативни работилници 1.2 Организирани и спроведени 3 работилници (по една во секоја општина) во првата половина на 2021г. 1.3 Организирани и спроведени 3 годишни презентации за промоција на состојби /податоци и информации/ поврзани со родовата еднаквост и бројот на жени вклучен во советите и комисиите на општините, во управните одбори и извршните раководни позиции на локалните институции	1.1.1 Подготвен план во предвидениот рок 1.1.2 Број на организирани и спроведени работилници 1.1.3 Зголемен број на жени на листите за советници на следните локалните избори (2021) за 10% во секоја од 3-те општини во однос на локалните избори во 2017 1.1.4 Зголемен број на жени во раководните структури на локалните јавни институции за 10% во однос на состојбите констатирани во декември 2018
2. Едукација на вработените во локалните институции за навремено препознавање на формите на родово базирано насилство во општините Делчево, Берово и Пехчево во периодот 2020 -2022	2.1 Спроведени 3 истражувања /Инструмент: Анкета/ во секоја од 3-те општини до крајот на 2020г. 2.2 Подготвен план за едукација за родова еднаквост кој ќе вклучува: избор на место, техничка помош и избор на едукатор до крајот на јануари 2020г. 2.3 Спроведени 3 едукативни настани / по еден во секоја од 3-те општини до крајот на 2020г. 2.4 Најмалку 1/3 од вработените во локалните институции да бидат вклучени во едукативните настани	2.1.1 Број на спроведени истражувања 2.2.2 Подготвен план во предвидениот рок 2.2.3 Број на вработените во локалните институции кои биле вклучени во едукативните настани
3. Едуцирани и силни - Вклучување на 100 жени од регионот на годишно ниво во едукативни форми за промоција на заштитните механизми што ги	3.1 Спроведени 3 истражувања за утврдување на бројот на жртви од родово базирано насилство во секоја од 3-те општини до крајот на 2020г.	3.1.1 Број на спроведени истражувања 3.1.2 Број на подготвени документи насловени „Ивештај и анализа од спроведено

Стратегија за родова еднаквост, 2020 - 2022

<p>нуди домашното законодавство за против родово базирано насилство.</p>	<p>3.2 Подготвени 3 документи, насловени „Ивештај и анализа од спроведено истражување за утврдување на бројот на жртви од родово базирано насилство“, /по еден за секоја општина/ 3.3 Подготвен план за едукација на вработени во локалните јавни институции вклучително образовни институции како и НВО 3.4 Одржани 3 едукативни настани за едукација на вработени во локалните јавни институции вклучително образовни институции како и НВО 3.5 Одржани 6 едукативни настани за едукација на жени од 3-те општини за препознавање и реагирање во случај на родово насилство /по 2 во секој град на годишно ниво во периодот 2020 – 2022г. 3.6 Да се вклучат најмалку 100 жени од маргинализираните групи и руралните населби од регионот во едукативни настани до крајот на 2022</p>	<p>истражување за утврдување на бројот на жртви од родово базирано насилство“, во предвидениот рок 3.3.1 Подготвен документ во предвидениот рок 3.4.1 Број на одржани едукативни настани за едукација на вработени во локалните јавни институции вклучително образовни институции како и НВО 3.5.1 Број на одржани едукативни настани за едукација на жени од 3-те општини за препознавање и реагирање во случај на родово насилство во секој град на годишно ниво во периодот 2020 – 2022г. 3.6.1 Вкупен број на жени од маргинализираните групи и руралните населби од регионот кои биле вклучени во едукативни настани до крајот на 2022</p>
<p>4. Кампања за отворање на регионален шелтер центар за жртви на семејно насилство до крајот на 2022</p>	<p>4.1 Спроведена афирмативна кампања за отворање на регионален шелтер центар за заштита на жртвите од семејно насилство 4.2 Подготвена и доставена иницијатива до трите општински совети до крај на 2022</p>	<p>4.1.1 Спроведена афирмативна кампања за отворање на регионален шелтер центар за заштита на жртвите од семејно насилство во предвидениот рок 4.1.2 Подготвен завршен извештај од носителите и реализаторите на кампањата 4.2.1 Подготвена и доставена иницијатива до трите општински совети во предвидениот рок</p>
<p>5. Информативно-едукативна кампања за промоција на можностите за економска независност и зајакнување на жените преку намалување на стапката на невработеност кај жените, за поголемо искористување на правата и</p>	<p>5.1 Спроведена информативно-едукативна кампања за промоција на можностите за економска независност и зајакнување на жените 5.2 Вклучени најмалку 50% од сите жени пријавени како баратели на работа во АВРМ</p>	<p>5.1.1 Спроведена информативно-едукативна кампања за промоција на можностите за економска независност и зајакнување на жените во предвидениот рок 5.2.1 Процент на жени пријавени како баратели на работа во АВРМ кои како целна група биле вклучени во настани од</p>

Стратегија за родова еднаквост, 2020 - 2022

можностите што ги нудат надлежните институции		кампањата
6. Активни урбани заедници во регионот Делчево, Берово и Пехчево, носители на социјалната инклузија на жените во креирањето и имплементацијата на локални јавни политики	<p>6.1 Организираните 18 едукативни настани во општините Делчево, Берово и Пехчево</p> <p>6.2 Вклучени најмалку 180 жени од маргинализираните групи од 3-те општини во едукативни настани за партиципација во процеси за креирање јавни политики</p> <p>6.3 Креирани 3 листи жени кои биле вклучени во процеси за креирање јавни политики, по една за Делчево, Берово и Пехчево.</p> <p>6.4. Подготвени 3000 брошури за информирање за локални настани и проекти до крајот на 2022.</p> <p>6.5 Медиумски афирмирани можности за партиципација на жените при креирање на локални јавни политики</p> <p>6.6 Подготвен годишен извештај на ниво на регион за вклученоста на жените од руралните средини во процеси на креирање на локални јавни политики</p>	<p>6.1.1 Вкупен број на жени вклучен во едукативни настани</p> <p>6.2.1. Број на вклучени жени по настан</p> <p>6.3.1. Број на подготвени листи на жени во предвидениот рок</p> <p>6.4.1. Број на дистрибуирани брошури</p> <p>6.5.1. Број на објави по медиуми 6.5.2. Број на медиуми кои објавиле постви и информации 6.5.3. Број на посети на ВЕБ сајтовите на медиумите</p> <p>6.6.1. Усвоен извештај од советите на општините до крајот на декември секоја година во периодот 2020 - 2022</p>
7. Активни рурални заедници во регионот Делчево, Берово и Пехчево, носители на социјалната инклузија на жените во креирањето и имплементацијата на локални јавни политики	<p>7.1 Организираните 18 едукативни настани во општините Делчево, Берово и Пехчево</p> <p>7.2 Вклучени најмалку 180 жени од руралните средини од 3-те општини во едукативни настани за партиципација во процеси за креирање јавни политики</p> <p>7.3 Креирани 3 листи жени од руралните средини кои биле вклучени во процеси за креирање јавни политики, по една за Делчево, Берово и Пехчево.</p> <p>7.4 Подготвени 6000 брошури за информирање од руралните средини за локални настани и проекти до крајот на 2022.</p> <p>7.5 Медиумски афирмирани можности за партиципација на жените од руралните средини</p>	<p>7.1.1 Вкупен број на жени вклучен во едукативни настани</p> <p>7.2.1. Број на вклучени жени по настан</p> <p>7.3.1. Број на подготвени листи на жени во предвидениот рок</p> <p>7.4.1. Број на дистрибуирани брошури</p> <p>7.5.1. Број на објави по медиуми 7.5.2. Број на медиуми кои објавиле постви и информации</p>

Стратегија за родова еднаквост, 2020 - 2022

	при креирање на локални јавни политики 7.6 Подготвен годишен извештај на ниво на регион за вклученоста на жените од од руралните средини во процеси на креирање на локални јавни политики	7.5.3. Број на посети на ВЕБ сајтовите на медиумите 7.6.1. Усвоен извештај од советите на општините до крајот на декември секоја година во периодот 2020 - 2022
8. Со едукација до родова сензибилизација на наставниот кадар од општинските основни и средни училишта од регионот заради давање на личен пример и индиректна едукација на учениците	8.1 Изработен план за едукација до крајот на јануари 2020 8.2 Обезбедени 2 едукатори /1 социјален работник и 1 социолог/ 8.3. Да бидат организирани 2 едукативни настани во месеците мај и октомври во периодот 2020 - 2022 во секој од секој од 3-те градови 8.4 Во едукативните настани да бидат вклучени најмалку 50 лица годишно во секоја општина односно вкупно 150 лица во сите 3 општини	8.1.1 Подготвен план во предвидениот рок 8.2.1. Број на обезбедени едукатори со соодветен стручен профил во предвидениот рок 8.3.1. Број на организирани настани 8.3.2. Вкупен број на лица од наставниот кадар од општинските основни и средни училишта од регионот вклучен во едукативни настани 8.4.1. Број на вклучени лица од наставниот кадар од општинските основни и средни училишта од регионот по настан
9. Со едукација до родова сензибилизација на дел од сопствениците и оперативните менаџери од приватните мали и средни предпријатија од Делчево, Берово и Пехчево	9.1.Изработен план за едукација до крајот на јануари 2020 9.2. Обезбедени 2 едукатори /1 социјален работник и 1 социолог/ 9.3. Да бидат организирани 2 едукативни настани во месеците мај и октомври во периодот 2020 - 2022 во секој од секој од 3-те градови 9.4. Во едукативните настани да бидат вклучени 30% од сопствениците и оперативните менаџери од приватните мали и средни предпријатија од Делчево, Берово и Пехчево	9.1.1 Подготвен план во предвидениот рок 9.2.1. Број на обезбедени едукатори со соодветен стручен профил во предвидениот рок 9.3.1. Број на организирани настани 9.3.2. Вкупен број на лица од сопствениците и оперативните менаџери од приватните мали и средни предпријатија од Делчево, Берово и Пехчево вклучен во едукативни настани 9.4.1. Број на вклучени сопствениците и оперативните менаџери од приватните мали и средни предпријатија од Делчево, Берово и Пехчево по настан
10. Изработка на Деловници и Годишни програми за работа на КЕМ од Делчево, Берово и Пехчево за 2020 до крајот на јануари 2020	10.1. Изработени Деловници за работа на КЕМ од Делчево, Берово и Пехчево до крајот на јануари 2020	10.1.1 Изработени Деловници за работа на КЕМ од Делчево, Берово и Пехчево во предвидениот рок 10.1.2 Усвоени Деловници за работа на КЕМ од Делчево, Берово и Пехчево од страна на 3-

Стратегија за родова еднаквост, 2020 - 2022

	10.2. Изработени Годишни програми за работа на КЕМ од Делчево, Берово и Пехчево за 2020 до крајот на јануари 2020	те општински совети во предвидениот рок 10.2.1 Изработени Годишни програми за работа на КЕМ од Делчево, Берово и Пехчево за 2020 во предвидениот рок 10.2.2. Усвоени Годишните програми за работа на КЕМ од Делчево, Берово и Пехчево за 2020 во предвидениот рок од општинските совети на 3-те градови
11. Изработка на Годишна програма за работа на КЕМ од Делчево, Берово и Пехчево за 2021 до крајот на декември 2020	11.1 Изработена Годишна програма за работа на КЕМ од Делчево, Берово и Пехчево за 2021 до крајот на декември 2020	11.1.1 Изработена Годишна програма за работа на КЕМ од Делчево, Берово и Пехчево за 2021 во предвидениот рок 11.1.2 Усвоени Годишните програми за работа на КЕМ од Делчево, Берово и Пехчево за 2021 во предвидениот рок од општинските совети на 3-те градови
12. Изработка на Годишна програма за работа на КЕМ од Делчево, Берово и Пехчево за 2022 до крајот на декември 2021	12.1 Изработена Годишна програма за работа на КЕМ од Делчево, Берово и Пехчево за 2022 до крајот на декември 2021	12.1.1. Изработена Годишна програма за работа на КЕМ од Делчево, Берово и Пехчево во предвидениот рок 12.1.2. Усвоени Годишните програми за работа на КЕМ од Делчево, Берово и Пехчево во предвидениот рок од општинските совети на 3-те градови

БУЏЕТ

Предложениот буџет претставува отворена финансиска конструкција и во табелата што следи ги посочува вкупната сума на финансиски средства потребни за покривање на трошоците потребни за имплементација на стратегијата по година на имплементација.

Покрај вкупната сума и потребниот буџет по година на имплементација, во овој дел на документот се представени и можните извори на финансиски средства. Како можни главни извори за финансирање на имплементацијата на овој документ креаторите ги препознаваат буџетите на ЕЛС на Делчево, Берово и Пехчево како и Буџетот на владата на Република Северна Македонија.

Во рамки на категоријата “други” предложена со табелата за представување на буџетот, креаторите на документот како можни донатори ги посочуваат националните и меѓународните донатори што вклучува и не е ограничено на: Фондации, Невладини организации, Странски дипломатски представништва, Меѓународни фондови асоцијации и тн.

		ИЗВОРИ		
Трошоци по година	Вкупно	ЕЛС	Влада на Р.С.М.	ДРУГИ
2020				
2021				
2022				
ВКУПНО				

Табела: Предлог на Буџет³ за имплементација на Стратегијата за родова еднаквост на регионот Делчево, Берово и Пехчево за периодот 2020 – 2022г.

МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

Мониторинг

Набљудувањето на имплементацијата на оваа стратегија ќе го врши работна група во состав од 7 лица: по еден советник од секој од 3-те града и по еден представник од НВО од секој од трите града, како и 1 координатор /предлог од консултантот од КХАМ/ кој воедно ќе ја администрира работата на Работната група за мониторинг на имплементацијата на програми и проекти за РЕ во регионот Делчево, Берово и Пехчево. Услов за членување во оваа работна група треба да биде лицата да не се вклучени со било каква улога во проектите и програмите кои ќе ги мониторираат.

Работната група за мониторинг ќе се среќава 2 пати годишно во периодот 2020 – 2022 и тоа на крајот на месеците Март и Септември. Од секоја средба за мониторинг ќе подготвува извештај со кој ќе констатираат состојби и истиот ќе го доставува до КЕМ, во рамките на ЕЛС во Делчево, Берово и Пехчево ,а по потреба и до други релевантни партнери, донатори, организации и институции за кои ќе смета дека е потребно и ќе постои основа.

Со оглед на ингеренциите во овој вид на проблематика, следењето и имплементацијата на програмата ќе го вршат и самите КЕМ во општини.

Евалуација

³Пресметката на буџетот е направена во денари при тековен курс на 1 евро од 61,80 денари

Стратегија за родова еднаквост, 2020 - 2022

Оценувањето или евалуацијата на имплементацијата на оваа стратегија ќе го врши работна група во состав од 5 лица: 1 координатор /предлог од консултантот од КХАМ/ кој воедно ќе ја администрира работата на Работната група за евалуација на имплементацијата на стратегијата за РЕ во регионот Делчево, Берово и Пехчево, по еден советник /член на КЕМ/ од секој од 3-те града и еден претседател на советот на општината од секој од трите града. Членот претседател на совет би се менувал секоја година, односно, секоја имплементациска година на стратегијата ќе биде вклучен некој од различен град /Делчево, Берово и Пехчево. Услов за членување во оваа работна група треба да биде лицата да не се вклучени со било каква улога во проектите и програмите кои ќе ги мониторираат.

Работната група за мониторинг ќе се среќава 2 пати годишно во периодот 2020 – 2022, и тоа на крајот на месеците Јуни и Декември. Од секоја средба за евалуација ќе подготвува извештај со кој ќе констатира состојби и истиот ќе го доставува до КЕМ во рамките на ЕЛС во Делчево, Берово и Пехчево, а по потреба и до дуги релевантни партнери, донатори, организации и институции за кои ќе смета дека е потребно и ќе постои основа.

ПРЕПОРАКИ ЗА ЕФЕКТИВНА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

Спроведувањето на **Стратегијата за родова еднаквост на регионот Делчево, Берово и Пехчево за периодот 2020 – 2022год.** се планира и предвидува за период од 3 години динамиката на спроведувањето ќе биде во согласност со Годишните програми на општините.

Стратегијата претставува базичен документ чија имплементација ќе трае подолг временски период и согласно на промените на состојбите, таа ќе се приспособува и ќе поставува приоритети во зависност од потребите на заедницата.

Постигнувањето на целите од стратегијата, претпоставува широка вклученост на заедницата и учество на јавноста во креирањето на политики на локално ниво. Соработката и координацијата на Локалната самоуправа со руралното население и останатите граѓани, е од суштинска важност за афирмацијата како и за постигнување на родова еднаквост во пракса.

За ефективна и ефикасна имплементација на **Стратегијата за родова еднаквост на регионот Делчево, Берово и Пехчево за периодот 2020 – 2022г.се предлагаат следниве чекори:**

1. Усвојување на стратегијата од страна на Советите на Општините Делчево, Берово и Пехчево.
2. Усвојување на Планови за акција со претходно пополнување на колоната БУЏЕТ од страна на Советите на Општините Делчево, Берово и Пехчево.
3. Обезбедување на финансиски средства за имплементација на стратегијата преку подготовка на Годишни оперативни планови за имплементација на **Стратегијата за родова еднаквост на регионот Делчево, Берово и Пехчево за периодот 2020 – 2022г.**(буџетски извори) и проекти (за обезбедување на финансии од домашни и меѓународни донатори).

Стратегија за родова еднаквост, 2020 - 2022

4. Формирање на Структура одговорна за имплементација на Стратегијата - Координативно тело.
5. Мониторинг на имплементацијата на мерките согласно планираната динамика предвидена со Плановите за акција за имплементација на **Стратегијата за родова еднаквост на регионот Делчево, Берово и Пехчево за периодот 2020 – 2022г.** Воспоставување на систем за мониторинг на имплементацијата на Стратегијата на ниво на Координативно тело.
6. Евалуација на имплементацијата на **Стратегијата за родова еднаквост на регионот Делчево, Берово и Пехчево за периодот 2020 – 2022г.**
7. Ревизија на стратегијата /опција/.

Координација

Обврската за координација на имплементацијата на стратегијата што подразбира подготовка на акциски планови, годишни оперативни планови, проекти, извештаи, коментари, мислења, препораки и други потребни документи ќе ја превземат КЕМ кои се формирани и постојат во рамки на 3-те општини.

Стратешко управување

Комисиите за еднакви можности ќе дизајнираат и имплементираат процеси на Стратешко управување и тоа ќе:

- Иницираат подготовка на релевантни Годишни оперативни планови (ГОП) /интегрирани и сепаратни/;
- Иницираат подготовка на проекти;
- Иницираат и лобираат за обезбедување средства од локални, национални и меѓународни извори и донатори;
- Формираат и ќе ја координира работата на тематски оперативни групи/кои можат да се формираат по потреба/.
- Иницираат и координираат процеси за подготовка на други оперативни програми и проекти **Стратегијата за родова еднаквост на регионот Делчево, Берово и Пехчево за периодот 2020 – 2022год.**
- Иницираат и координираат процеси за ревизија на постоечките стратешки документи за родова еднаквост во нивните општини;

Стратешка контрола

Комисиите за еднакви можности, согласно предлозите во овој документ, ќе дизајнираат и имплементираат процеси за стратешка контрола на имплементацијата на **Стратегијата за родова еднаквост на регионот Делчево, Берово и Пехчево за периодот 2020 – 2022г.** што вклучува:

- Мониторинг и Евалуација на програми и проекти;
- Подготовка на релевантни извештаи /периодични, финални, годишни/;